

REKONSTRUKCIJA GAMYKLAS IR ŪKIO PASTATUS PAVERČIA RŪMAIS

Didieji miestai, kurie vos prieš kelis dešimtmečius atrodė modernumo viršūnė, šiandien sprendžia, kaip plėtoti post-industrines erdves. Nuo JAV, Prancūzijos, Anglijos ir Vokietijos iki Lenkijos ir Lietuvos miestai ieško būdų, kaip išsaugoti ir rekonstruoti bei gyventojų poreikiams pritaikyti senų gamyklų pastatus ir kitas apleistas pramonines erdves. Tie pastatai vertingi XIX–XX a. architektūros istorijos pavyzdžiai. Tuščiose gamyklose, kasyklose ir plieno liejyklose vyksta metamorfozė – po rekonstrukcijos senoms erdvėms suteikiama naujų funkcijų, tačiau išsaugomos ir jų architektūrinės savybės.

XIX a., kai garo ir elektros energijos naujovės sukėlė perverimą pasaulio ekonomikoje ir pakeitė miestų veidą bei žmonių gyvenimo būdą, vyko dinamiška gyvenviečių aplink naujas dideles gamyklas plėtra, o pačios gamyklos dešimtmečiais formavo miestų charakterį. Dabar pramonė jų pastatuose sunyko, o dažname mieste šimtmečių senumo fabrikų statiniai atsidūrė augančių aplink juos miestų centruose. Seni, apleisti pramoniniai pastatai jau daugybę metų rekonstruojami ir paverčiami naudingais daugiafunkčiais objektais.

BUVUSI ŪKININKO SODYBA IŠSAUGOJO ISTORINĘ DVASIA

Katalonijoje, Valjeses regiono slėnyje, stovintis ūkininko gyvenamasis namas atgimė kartu su rekonstruotomis arklidėmis. Rekonstrukcijos projekto, kurį įgyvendino architektai „Francesc Rifé Studio“, atspirties taškas buvo griežtos architektūros trijų aukštų pastatas ir jį supantys žemesni statiniai. Tikslas buvo ne tik rekonstruoti ir atnaujinti namus. Pagrindinis iššūkis kilo kelis savarankiškus pastatus jungiant į vientisą grupę. Todėl kieme atsirado didelė metalinė pilko antracito spalvos pavėsinė, kuri apima ir namo priekį, ir galą, ir jo priestatus.

XIX a. statiniui pasirinktas minimalistinis interjeras, tamsios spalvos ir medis. Pasikeitė ne tik pagrindinis trijų aukštų namas, bet ir gretimi su juo sujungti pastatai. Tačiau interjere išsaugotas istorinis šių pastatų sienų, lubų ir grindų apdailos stilius: senas plytų ir akmenų mūras, lentos ir sijos, arkos formos langų nišos. Šviesūs kambariai kaitaliojasi su tamsiais tamsių spalvų kambariais, tačiau šis derinys puikiai atspindi pastato istoriją: juk jis buvo pastatytas tuo metu, kai apie elektrą nebuvo nė kalbos.

Kiemas taip pat suprojektuotas pagal namo stilių: dominuoja minimalizmas ir paprastos geometrinės formos. Senovės ir modernumo kontrastas atrodo įspūdingai.

 Nuotr.: Deivido Zarzoso

